

Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020

Tabela rekomendacji

Raport powstał w ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Wszelkie wnioski i rekomendacje oraz poglądy Autorów rozdziałów zawarte w raporcie, stanowią opinię Wykonawcy (Konsorcjum IDEA Instytut Sp. z o.o., Fundacja IDEA Rozwoju, Uniwersytet Jagielloński) lub Autorów opracowania, i nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Lp.	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Instytucja zlecająca
1.	Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	<p>Poddziałanie 3.2.1 „Badania na rynek” polegające na wsparciu przedsiębiorstw we wdrażaniu wyników prac B+R, okazało się trafne oraz skuteczne w osiągnięciu podstawowych celów instrumentu. Bez wsparcia publicznego przedsiębiorcy nie zrealizowaliby dofinansowanych inwestycji w porównywalnym zakresie i czasie. Inwestycje te byłyby również trudne do realizacji w oparciu o instrumenty zwrotne – w wielu przypadkach firmy nie uzyskałyby finansowania kredytowego na realizację całości inwestycji. Natomiast w grupie firm, gdzie możliwe byłoby skorzystanie ze wsparcia zwrotnego, miałyby to negatywne przełożenie na funkcjonowanie firm, doprowadziłoby bowiem do istotnego obciążenia długiem i ograniczenie szeroko rozumianego <i>credit capacity</i> (zawężenie możliwości dalszego rozwoju, realizacji kolejnych inwestycji, zwiększanie ryzyka działalności, w sytuacjach losowych, ograniczanie płynności finansowej itd.).</p> <p>Wniosek ten zyskuje na znaczeniu w sytuacji spowolnienia gospodarczego, wywołanego skutkami epidemii COVID-19. Biorąc powyższe pod uwagę oraz wciąż aktualne wyzwania rozwojowe, związane z potrzebą wzmocnienia innowacyjności polskich przedsiębiorstw, warto kontynuować omawiany instrument również w kolejnej perspektywie finansowej (2021-2027). Wniosek dotyczący zasadności kontynuacji instrumentu znajduje również uzasadnienie w kontekście kończących się projektów polegających na prowadzeniu prac B+R. Wiele z tych projektów, zwłaszcza z I Osi POIR, nie będzie miała szansy być zrealizowana w ramach obecnej perspektywy finansowej.</p>	W programie wsparcia innowacyjności, stanowiącego następcę POIR należy zapewnić obecność instrumentu polegającego na wsparciu firm we wdrażaniu prac B+R.	IZ POIR, PARP	Opracowanie instrumentu, stanowiącego kontynuację Poddziałania 3.2.1 „Badania na rynek”. O ile parametry nowego instrumentu nie ulegną istotnym zmianom, warto pozostać przy nazwie wykorzystywanej w obecnej perspektywie, co pozwoli zapewnić ciągłość oraz pozwoli przedsiębiorstwom zminimalizować „barierę wejścia” w nowy program. Instrument powinien również uwzględnić pewne udoskonalenia, o których mowa w kolejnej rekomendacji.	31 marca 2021	Programowa/ strategiczna	innowacyjność oraz badania i rozwój	następca programu POIR na lata 2021-2027	PARP

Lp.	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Instytucja zlecająca
2.	Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Niezależnie od generalnie pozytywnej oceny, w trakcie ewaluacji zidentyfikowano pewne ograniczenia Poddziałania 3.2.1 „Badania na rynek”. W przypadku decyzji o kontynuacji instrumentu ograniczenia te powinny spotkać się z odpowiednią reakcją, w celu zwiększenia skuteczności instrumentu, w osiągnięciu generalnie właściwie postawionych celów. Najślabszym ogniwem Poddziałania 3.2.1 było znaczenie (wartość dodana) wyników prac B+R dla realizowanych przez firmy inwestycji. Zarówno czynniki obiektywne (wartość wcześniej poniesionych nakładów na prace B+R, udział nakładów na B+R w wartości całej inwestycji itp.), jak i subiektywne (punktacja uzyskana na etapie oceny wniosku w kryteriach dotyczących innowacyjności, opinie ekspertów i instytucji odpowiedzialnych za realizację instrumentu, niezależna ocena dokonana w ramach badania) wskazują, że realizacja prac B+R była przede wszystkim przyczynkiem do spełnienia wymogów dostępu do wsparcia. Wyniki prac B+R wdrażanych w ramach Poddziałania 3.2.1 są relatywnie proste do odtworzenia, zarówno biorąc pod uwagę ich kosztochłonność i czasochłonność oraz same w sobie mają w wielu przypadkach niewielką wartość rynkową. Główna siła zrealizowanych projektów polega na sposobie dokonywania wdrożeń B+R, czyli realizacji dużych – z perspektywy wspartych podmiotów – inwestycji w środki trwałe, w tym nowoczesne parki maszynowe oraz urządzenia techniczne. Zrealizowane działania będą miały niewątpliwie korzystny wpływ na osiąganie celów instrumentu, obejmujących wzrost innowacyjności i konkurencyjności beneficjentów oraz ich otoczenia. Wyniki analiz makroekonomicznych wskazują również na wystąpienie pozytywnych efektów Programu pomocowego PARP (w tym jego kluczowego instrumentu – Poddziałania 3.2.1 POIR) na poziomie gospodarki, w postaci wzrostu wartości PKB Polski. W powyższym kontekście, zwiększenie znaczenia komponentu B+R we wspieranych inwestycjach, będzie przekładać się również na potencjalne dodatkowe, pozytywne oddziaływanie wsparcia. To samo dotyczy się zwiększenia znaczenia innowacyjności (w tym unikatowości rozwiązań i ich wartości dla rynku) w rekomendowanych do dofinansowania projektach. Choć teoretycznie elementy te były przedmiotem oceny w ramach obecnego zestawu kryteriów Poddziałania 3.2.1, to postawiony próg wejścia był niewystarczający, w tym w zakresie oceny istotności znaczenia nowych cech i funkcjonalności wdrażanego produktu dla jego potencjalnych odbiorców. W obecnym brzmieniu zastosowanego w Poddziałaniu 3.2.1 kryterium, innowacyjność produktu jest w praktyce trudna do podważenia przez oceniających. Aktualnie wystarczy spełnić kryterium w stopniu podstawowym (wymagane jest otrzymanie 1 pkt w pięciostopniowej skali oceny innowacyjności), by projekt mógł zostać wsparty w ramach Poddziałania 3.2.1.	W instrumentach, stanowiącym kontynuację „Badań na rynek” należy dokonać zmian, które sprzyjać będą zwiększeniu znaczenia wdrażanych wyników w B+R, w realizowanych inwestycjach.	IZ POIR, MRPIT (w części dot. definicji MŚP; zmian ustawy wdrożeniowej), PARP	By podnieść znaczenie wdrażanych prac B+R, rozważyć należy: 1) częściowy powrót do wybranych rozwiązań stosowanych w ramach działań 1.4-4.1 POIG, realizowanych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013. W ich przypadku wdrożenia (działanie 4.1) były bezpośrednią konsekwencją zrealizowanych prac B+R, wspieranych w ramach pierwszego etapu dofinansowanego projektu (działanie 1.4). Zarówno planowane prace B+R jak i wdrożenie stanowiły całość i były przedmiotem weryfikacji instytucji finansującej oraz ekspertów. 2) zapewnienie możliwości sfinansowania w kolejnej perspektywie (2021-2027) wdrożeń wyników prac B+R zrealizowanych w obecnej perspektywie (w I osi priorytetowej POIR 2014-2020). Oczywiście o ile wyniki tych prac nadal będą wartościowe z punktu widzenia unikatowości wypracowanych rozwiązań oraz o ile założenia dotyczące kluczowych założeń biznesowych nie ulegną dezaktualizacji. 3) na etapie oceny projektów bezwzględnie należy oczekiwać od wnioskodawców, by we wskaźnikach rezultatu projektu każdorazowo wskazane były sparametryzowane cechy charakteryzujące rozwijany produkt, świadczące o jego cechach innowacyjnych lub znaczącym ulepszeniu. Parametry produktu wyrażone we wskaźnikach muszą być osiągnięte w wyniku realizacji projektu. Zasadność doboru wskaźników oraz ich znaczenie w kontekście celu programu powinny być kluczowym przedmiotem oceny projektów. Co do zasady proponowane parametry innowacji muszą mieć znaczenie z punktu widzenia faktycznej wartości rynkowej – z jednej strony muszą być pożądane przez potencjalnych konsumentów/klientów, a z drugiej muszą posiadać walor nowości/unikatowości. Samo poprawienie parametru wartości wskaźnika, związanego z wdrożeniem danej innowacji, nie może być podstawą do jego zaakceptowania, a w dalszej konsekwencji do pozytywnej decyzji o udzieleniu wsparcia. 4) włączenie do oceny projektów planowanego, procentowego udziału przychodów ze sprzedaży wdrożonych, innowacyjnych produktów, w sprzedaży ogółem firmy-beneficjenta. Większa wartość takiego wskaźnika powinna być odpowiednio punktowana. System ten umożliwiłby premiowanie projektów, w których innowacja ma duże znaczenie dla funkcjonowania firmy, a nie jest tylko pretekstem do uzyskania wsparcia na rozwój technologiczny. Wdrożenie takiego rozwiązania wymaga zapewnienia odpowiedniego systemu monitorowania, z określonymi explicite, na etapie podpisywania umowy o wsparcie, skutkami w przypadku nieosiągnięcia zakładanych przychodów. 5) rozszerzenie wsparcia na firmy o średniej kapitalizacji (ang. mid-caps), tj. podmioty większe niż MŚP, biorąc pod uwagę np. wielkość zatrudnienia, ale zważywszy na wielkość osiąganych obrotów istotnie mniejszych od firm uznawanych tradycyjnie za duże, zwłaszcza w porównaniu do firm z krajów zachodniej Europy. Firmy te, zgodnie z dostępnymi danymi, mają co do zasady większy potencjał do wdrażania innowacji. Postulat ten będzie również spełniony poprzez zmianę definicji MŚP, z której wyłączone zostanie kryterium badające firmy ze względu na wielkość zatrudnienia. 6) odejście od sztywnej parametryzacji oceny projektów, na rzecz rozwiązań dopuszczających większą uznaniowość w tym procesie (w dobrym znaczeniu tego słowa). Proponowane rozwiązanie pociąga za sobą konieczność dalszych zmian w systemie wyboru projektów, w którym dla wybranej grupy konkursów, zorientowanych na wsparciu wdrożeń przełomowych rozwiązań, ograniczona byłaby możliwość odwołań od przeprowadzonej oceny merytorycznej. Jednocześnie potrzeba zachowania transparentności całego procesu oceny, wymaga zapewnienia jeszcze lepszego wsparcia eksperckiego oraz zwiększenia demokratyzacji procesu wyboru projektów. Należy rozważyć powołanie w tym celu osobnego ciała kolegialnego/ komitetu oceniającego, który przy wsparciu ekspertów z zewnątrz (w tym potencjalnie wskazanych przez wnioskodawcę), dokonywać będzie ostatecznej oceny zasadności wsparcia danego projektu. Ocena danego projektu przez ciało przedstawicielskie, o uznanym powszechnie mandacie, byłaby niepodważalna i niemożliwe byłoby odwołanie się od jej wyników. Od obecnie funkcjonujących zespołów eksperckich, ciało to różniłoby się składem (poszerzenie) oraz reprezentacją (udział przedstawicieli kierownictwa jednostki przekazującej wsparcie). W ocenie mogłaby być brana pod uwagę nie tylko innowacyjność danego projektu, ale jego znaczenie w całym portfolio projektów aktualnie realizowanych przez PARP – tak by np. uniknąć powielania realizacji przedsięwzięć o zbliżonych parametrach lub mogących wpływać negatywnie na zaburzenie konkurencyjności rynkowej. Warto zwrócić uwagę na podobne rozwiązania, występujące w innych systemach wspierania innowacyjności w Europie, ale i w Polsce. Jednocześnie, w związku z koniecznością utrzymania wysokiej sprawności procesu oceny, zaproponowane w tym punkcie rozwiązanie, mogłoby dotyczyć węższego zakresu projektów, skupionego wokół innowacji o strategicznym charakterze oraz potencjalnie dużej skali oddziaływania.	31 marca 2021	Programowa/ strategiczna	innowacyjność oraz badania i rozwój	następca programu POIR na lata 2021-2027	PARP

Lp.	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Instytucja zlecająca
3.	Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	<p>Ocena na etapie mid-term pozwala na wyciągnięcie wstępnych wniosków dotyczących skuteczności oraz trafności również wybranych instrumentów, realizowanych przez PARP w ramach Działania 2.3 POIR (tzw. instrumenty niekluczowe, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ pomocy publicznej na konkurencję).</p> <p>Częścią wspólną tych instrumentów jest zapewnienie przedsiębiorstwom dostępu do proinnowacyjnych usług, świadczonych przez różnego typu podmioty publiczne i prywatne. Choć ostateczna ocena poszczególnych instrumentów wymaga jeszcze przeprowadzenia kompleksowych analiz na etapie ewaluacji ex post, to już teraz można postawić wnioski i rekomendacje na temat zasadności kontynuacji wsparcia wybranych instrumentów w perspektywie 2021-2027 oraz ewentualnych zmian, które powinny być w nich wprowadzone.</p> <p>W szczególności jako trafnie – w kontekście postawionych wyzwań – oraz skuteczne w osiąganiu przyjętych celów należy uznać działania 2.3.1 (Proinnowacyjne usługi IOB dla MŚP), 2.3.2 (Bony na innowacje dla MŚP) oraz 2.3.4 (Ochrona własności przemysłowej).</p> <p>W przypadku pozostałych instrumentów, realizowanych w ramach działania 2.3, ocena ma charakter bardzo wstępny (2.3.5 – Design dla przedsiębiorców) lub wymaga niezależnej aktualizacji, m.in. w związku z oddziaływaniem pandemii COVID-19 (2.3.3 – Umiejdzynarodowienie Kłastrów Kluczowych). Przedmiotowe badanie realizowane było w okresie, w którym skutki pandemii – takie jak np. zamknięcie granic, wprowadzenie ograniczeń w organizacji rozmaitych wydarzeń publicznych – nie były obecne. Analogiczne zastrzeżenie dotyczy Poddziałania 3.3.3 Go to brand.</p>	<p>Rekomenduje się kontynuację wybranych instrumentów w niekluczowych programach pomocy publicznej PARP w perspektywie 2021-2027, w tym Poddziałania, 2.3.1, 2.3.2 oraz 2.3.4 POIR, przy uwzględnieniu wybranych modyfikacji.</p>	<p>IZ POIR, MRPiT (w części dot. systemu ośrodków innowacji / IOB), PARP</p>	<p>Opracowanie instrumentów, stanowiących kontynuację Poddziałania 2.3.1, 2.3.2 oraz 2.3.4. Podobnie jak w przypadku Poddziałania 3.2.1 „Badania na rynek”, o ile parametry kontynuowanych instrumentów nie ulegną istotnym zmianom (w szczególności dotyczy do podziałania 2.3.2 Bony na innowacje dla MŚP oraz 2.3.4 Ochrona własności przemysłowej), warto pozostać przy obecnie stosowanych nazwach.</p> <p>Jednocześnie warto rozważyć pewne udoskonalenia w realizowanych instrumentach, które przedstawione zostały poniżej.</p> <p>W odniesieniu do Poddziałania 2.3.1:</p> <p>§ Należy dopuścić możliwość wsparcia proinnowacyjnego przedsiębiorstw angażującego usługodawców – podmiotów z otoczenia biznesu – jednakże z zachowaniem w całości mechanizmów rynkowych (np. tak jak ma to miejsce w poddziałaniu 2.3.5 – „Design dla przedsiębiorców”).</p> <p>W „modelu otwartym”, firmy powinny być rozliczane z rezultatów realizowanych wdrożeń (tj. z faktycznego wykonania wdrożenia innowacji technologicznej w firmie, która przekłada się na uzyskanie określonych parametrów danego produktu).</p> <p>§ Jednocześnie, biorąc pod uwagę potrzebę dalszego rozwoju IOB, które pełnią ważne role w krajowych/ narodowych systemach innowacji, należy rozważyć odejście (lub częściowe odejście) od popytowego modelu wsparcia tych instytucji. W obecnej formule nie pozwoli on bowiem na budowanie trwałego systemu otoczenia biznesu. Jednocześnie w przypadku wysoce specjalistycznych usług, realizowanych z wykorzystaniem infrastruktury B+R, wsparcie powinno być kierowane bezpośrednio do IOB, optymalnie konsorcjów tych jednostek, w tym z jednostkami naukowymi, występujących jako wnioskodawcy i wskazujący konkretne grupy przedsiębiorstw, które będą korzystać ze wsparcia tych ośrodków (konsorcjów). Wspierać należy również system sieciowania IOB – zarówno między sobą jak i z otoczeniem, w tym ze wspomnianym sektorem nauki. Jest to więc postulat przynajmniej częściowego powrotu do rozwiązań funkcjonujących w Polsce w przeszłości, takich jak Krajowa Sieć Innowacji.</p> <p>W odniesieniu do Poddziałania 2.3.4:</p> <p>§ Warto kontynuować i rozszerzać działania z pogranicza promocji bezpośredniej, polegające na zachęcaniu do skorzystania ze wsparcia w zakresie OWP te podmioty, które w obecnej perspektywie finansowej weszły w posiadanie praw własności intelektualnej (np. beneficjenci I Osi priorytetowej POIR, beneficjenci poddziałania 2.3.2 – „Bony na innowacje dla MŚP”).</p> <p>§ Kluczowe dla instrumentu i jego popularności jest utrzymanie niskiego poziomu skomplikowania oraz dalsze uproszczenia związane zarówno z aplikacją o wsparcie oraz fazą wdrożenia. Pożądane uproszczenia dotyczą zwłaszcza projektów o relatywnie niewielkiej wartości, dla których obecnie stosowane są identyczne zasady rozliczeń jak w przypadku projektów, kilka czy na nawet kilkadziesiąt razy większych. Jest to konsekwencja dosyć dużej rozpiętości realizowanych przedsięwzięć (od kilkunastu tysięcy do kilkuset tysięcy). Rozważyć należy modyfikację wewnętrznych procedur, umożliwiających wprowadzenie uproszczeń w zakresie rozliczeń projektów o relatywnie mniejszej wartości pomocy.</p> <p>§ Niezależnie od powyższego, rekomenduje się rozważenie możliwości uzupełnienia formuły wsparcia przedsiębiorstw w procesie uzyskiwania OWP. Polegałoby ono na włączeniu możliwości sfinansowania prac związanych z procedurą ochrony, w ramach instrumentów, które zorientowane są bezpośrednio na rozwój innowacyjnych produktów (tj. np. w działaniu 2.3.1, 2.3.2 lub 2.3.5). Wsparcie miałyby charakter „pudełkowy”, w którym beneficjent definiuje, które elementy włączy do projektu. Podobne rozwiązanie funkcjonuje np. w poddziałaniu 1.1.1 POIR, które zorientowane jest na wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw (instrument wchodzący w skład Programu pomocy publicznej NCBR), w którym w ramach tzw. prac przedwdrożeniowych możliwe jest sfinansowanie usług rzeczownika patentowego, kosztów uzyskania certyfikatu oraz patentu (pierwsza rejestracja).</p>	31 marca 2021	Programowa/ strategiczna	innowacyjność oraz badania i rozwój	następca programu POIR na lata 2021-2027	PARP

Lp.	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Instytucja zlecająca
4.	Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Wnioski z aktualnego stanu realizacji projektu inno_LAB (poddziałania 2.4.1) świadczą o tym, że realizowane działania są skuteczne i potrzebne dla dalszego rozwoju systemu wsparcia innowacyjności w Polsce. Na szczególną uwagę zasługuje oparcie systemu projektowania interwencji publicznych na rzetelnych danych, włączanie w projektowanie szerokiego grona interesariuszy, wykorzystywanie profesjonalnych technik warsztatowych, testów i narzędzi pilotażowych, przed skalowaniem ich do rozmiarów regularnych konkursów. Takie podejście ma potencjał, aby stać się źródłem dobrych praktyk dla procesów projektowania interwencji również w ramach innych polityk. Projekt wykorzystujący powyższe narzędzia, w tym pilotażowe schematy pomocowe, powinien być kontynuowany w kolejnej perspektywie finansowej.	Rekomenduje się kontynuację w kolejnej perspektywie finansowej 2021-2027 projektu analogicznego do inno_LAB (Poddziałanie 2.4.1 POIR)	IZ POIR, MRPiT (lider innoLAB), PARP (partner innoLAB)	Opracowanie instrumentu, stanowiącego kontynuację Poddziałania 2.4.1 inno_LAB, przy uwzględnieniu pewnych udoskonaleń. W szczególności rekomenduje się, aby proces oceny skuteczności poszczególnych aktywności był wpisany w ich projekt i realizowany wraz z postępowaniem zadania. Wysokie znaczenie ma w tym przypadku ewaluacja wewnętrzna, pomagająca w usystematyzowaniu wiedzy, gromadzonej przez poszczególne departamenty w procesie wdrażania. Pozwoliłaby ona uzupełnić wiedzę o instrumencie pilotażowym, pochodzącą z etapu jego projektowania w inno_LAB. Postuluje się również zmianę charakteru monitorowanych wskaźników. Sugerowane podejście to minimalizacja wskaźników służących rozliczeniu beneficjentów z realizowanych produktów, przy jednoczesnym rozszerzeniu wskaźników mierzących efekty interwencji, które wynikają ze szczególnej metodyki i specyfiki samego instrumentu. Przy tak innowacyjnym charakterze aktywności realizowanych w inno_LAB, zaleca się również badanie efektów niezamierzonych, do czego użyteczne mogą być metody jakościowe.	31 marca 2021	Programowa/strategiczna	innowacyjność oraz badania i rozwój	następca programu POIR na lata 2021-2027	PARP

Lp.	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Instytucja zlecająca
5.	Ewaluacja pomocy publicznej PARP w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Niezależnie od potrzeby opracowania specyficznych rozwiązań, w związku z bieżącą sytuacją pandemii COVID-19 (por. uwaga do rekomendacji nr 3), wyniki ewaluacji pomocy publicznej PARP w POIR wskazują, że działania ukierunkowane na wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw (Poddziałanie 2.3.3 POIR oraz Poddziałanie 3.3.3 POIR) były skuteczne w osiąganiu krótkoterminowych celów oraz trafne w kontekście zidentyfikowanych wyzwań. Analogiczne instrumenty powinny znaleźć się w pakiecie wsparcia przedsiębiorstw również w kolejnej perspektywie finansowej. Na uwagę zasługuje sposób dystrybuowania wsparcia internacjonalizacji MŚP, poprzez wykorzystanie Krajowych Klastrow Kluczowych jako pośredników i operatorów - z ich potencjałem konsolidacyjnym i organizacyjnym. Taka forma dystrybucji pomocy pozwala na odciążenie administracyjne PARP, a co za tym idzie szybszą i skuteczniejszą implementację instrumentu. Wyniki badania wskazują jednocześnie na możliwe obszary usprawnień, które warto uwzględnić w celu dalszego zwiększenia skuteczności wsparcia.	Rekomenduje się kontynuację w kolejnej perspektywie finansowej 2021-2027 instrumentów wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw.	IZ POIR, MRPiT (w części dot. Brand PL i KKK), PARP	<p>Opracowanie instrumentów wsparcia przedsiębiorstw w obszarze internacjonalizacji, bazujących w zakresie głównych założeń na działaniach 2.3.3 oraz 3.3.3 POIR. Jednocześnie warto uwzględnić następujące propozycje:</p> <p>W odniesieniu do Poddziałania 2.3.3:</p> <p>§ Silniejsze wpisanie oferowanego wsparcia w szerszą strategię internacjonalizacyjną kraju. Po pierwsze rekomenduje się zadbanie o spójność oferowanego wsparcia poddziałania 2.3.3 z platformą promocji Marki Polskiej Gospodarki. Używanie spójnej identyfikacji wizualnej i strategii promocyjnej może wzmocnić efekty działań internacjonalizacyjnych Krajowych Klastrow Kluczowych, ale również zadziałać wspierająco na efekty działań podejmowanych w innych instrumentach wsparcia POIR (np. w poddziałaniu 3.3.3). Po drugie, należy zadbać o większą rozłączność (demarkację) i komplementarność pomiędzy poddziałaniami 2.3.3 i 3.3.3, tak aby ograniczyć ryzyko wzajemnego konkurowania o wnioskodawców.</p> <p>§ Ustanowienie wyższego priorytetu w ocenie wniosków o dofinansowanie poddziałania 2.3.3 względem potencjału tworzenia wspólnej strategii eksportowej klastra oraz realnej współpracy jego członków. Ważnym elementem wyróżniającym poddziałanie 2.3.3 z palety innych interwencji internacjonalizacyjnych, jest stworzenie przestrzeni dla współpracy między przedsiębiorcami i tworzenia wspólnej oferty i strategii eksportowej. Niestety, możliwość ta nie była wystarczająco realizowana przez projekty objęte badaniem.</p> <p>W odniesieniu do Poddziałania 3.3.3:</p> <p>§ Bardzo duża liczba beneficjentów poddziałania 3.3.3 sprawia, że obsługa wsparcia przez departament wdrażający PARP staje się trudna do realizacji. W kolejnej perspektywie należy wziąć pod uwagę możliwość realizacji tego typu wsparcia za pomocą operatorów, akceleratorów lub tak jak to miało miejsce dotychczas - klastrow. Takie instytucje mogłyby odciążyć zarówno PARP, jak i samych przedsiębiorców w kwestiach obsługi administracyjnej realizacji projektu. Poza tym, odpowiednio wyselekcjonowane IOB mogłyby służyć mniej doświadczonym przedsiębiorcom w znalezieniu wartościowego doradztwa i konsultować wyzwania merytoryczne i biznesowe, pojawiające się na zagranicznych wydarzeniach promocyjnych..</p> <p>§ Kontynuacja działań systemowych związanych z promocją Marki Polskiej Gospodarki. Kluczem do osiągania efektów wizerunkowych związanych z marką narodową jest konsekwencja. Kontynuowanie działań związanych z budowaniem spójnego wizerunku polskiej gospodarki może prowadzić do umacniania efektów wypracowanych przez ostatnie lata, oraz wzmacniać efekty projektów z zakresu promocji eksportu, realizowanych przez przedsiębiorców.</p>	31 marca 2021	Programowa/ strategiczna	przedsiębiorczość	następca programu POIR na lata 2021-2027	PARP